Anul al 54-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 5 lei / In străinătate: 6 lei } 14 Pagini Nr. 243 Sâmbătă 4 Septembrie 1937
P IIII
* Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Numirile in invăţământ

Când începem rândurile de faţă, nu ne putem lepăda de amintirea zilei când, acum vre-o doi ani, avusesem onoarea de a fi primit la Praga în audienţă de către d. ministru al educaţiei naţionale din Cehoslovacia.

Ziua aceea era o zi de audienţă pentru toată lumea. Totuşi, nu cred să fi fost mai mult de zece persoane pe sălile şi culoarele ministerului.

Cum stau în această privinţă lucrurile la noi ? E deajuns să treceţi pe strada unde este ministerul educaţiei naţionale, ca să fiţi complet lămuriţi. Trotuarele şi partea carosabilă sunt ocupate până la ultimul centimetru de tinerii de ambele texe, cari aşteaptă — şi aşteaptă multe zile la rând — să se decidă soarta lor.

Nu împingeţi curiozitatea până la a vroi să pătrundeţi în localul ministerului. Vă ameninţă primejdia de a fi striviţi în toată puterea cuvântului.

Aflaţi numai, că tinerii, cari umplu strada şi se strivesc pe sălile şi culoarele ministerului, sunt, unii dintr'înşii, învăţători în funcţiune, iar alţii — cei mai mulţi — candidaţi la locuri de învăţători. Potrivit unei dispoziţiuni ministeriale, au fost chemaţi în Capitală, în vederea numirii lor în învăţământ, absolventele din anul 1934 şi absolvenţii din anul 1933 ai şcoalelor normale din ţară.

Din informaţiile culese la ministerul educaţiei naţionale reiese că majoritatea acestor tineri, cari de trei şi de patru ani aşteaptă cu diploma de studii în buzunar, să fie utilizaţi în cariera pentru care au fost pregătiţi în mod special, a şi căpătat câte un locşor în învăţământ. Introbuinţăm diminutivul „locşor", gândindu-ne la salariul mai prejos decât modest cu care sunt retribuiţi tinerii normalişti la numirea lor în învăţământul primar.

Lăsând deocamdată la o parte chestiunea salarizării şi mărginindu-ne la chestiunea numirilor, mai reiese din informaţiile date de către tinerii absolvenţi ai şcoalelor normale, că vre-o 600 din aceşti tineri convocaţi în Capitală n'au putut fi încă numiţi — zice-se, din lipsa de locuri vacante. E drept că această lipsă de locuri vacante e tăgăduită de cei interesaţi. E un punct care rămâne a fi lămurit, mai ales că, pentru moment, alte sunt chestiunile ce avem în vedere şi pe care ţinem să le scoatem în evidenţă.

Prima chestiune. Era oare nevoe să fie aduşi în Capitală atâţia tineri — în număr de câteva mii — dintre cari foarte mulţi vin de departe şi vin fără să aibă mijloace de întreţinere, fie şi pentru câteva zile, aci, la Bucureşti ? Organele din minister posedau doar tabloul cu numele şi numărul tinerilor, despre care este vorba. Aşa fiind, puteau foarte bine să le comunice numirea făcută prin inspectoratele şi revizoratele şcolare din judeţele respective.

A doua chestiune. Care este criteriul — înţelegem un criteriu legal şi nepărtinitor — după care unii absolvenţi normalişti sunt numiţi, pe când alţii din aceiaşi serie şi întrunind aceleaşi condiţiuni, sunt lăsaţi pe din afară, rămânând să li se dea o întrebuinţare mai târziu, când, eventual, s'ar ivi vacanţe? Aceeaşi întrebare se poate pune şi pentru detaşerile şi transferările, atât în învăţământul primar, cât şi în cel secundar.

In fiecare an aceste detaşeri şi transferări produc nemulţumiri — multe întemeiate — în rândurile corpului didactic.

Credem în intenţiile bune şi în spiritul imparţial al d-lui dr. C. Angelescu, ministrul căruia şcoala îi datoreşte aşa de mult.

Insă, în chestiuni ca numiri, detaşeri şi transferări, nu d-sa este acela care se ocupă de fiecare caz în parte. Şi este şi normal să nu i se ceară ca d-sa, personal, să soluţioneze asemenea chestiuni.

Numeroasele direcţii şi subdirecţii existente în acest minister ar fi putut găsi, — de data aceasta cel puţin, — un fericit prilej de a-şi justifica rostul, soluţionând, în mod logic, o atare problemă, iar nu purtând pe drumuri, zile în şir, mii de oameni.

Tembelism şi... altceva

X

Mai ales acest „alt ceva" este izvorul de căpetenie al relelor pe care le denunţăm şi a căror tămăduire e cerută, alături de noi, cei dela ziarul „Universul" şi de prietenii de la celelalte ziare naţionaliste, de către toţi bunii români îngrijoraţi de soarta ţării şi a neamului. Acest „alt ceva" este cauza pentru care ideia naţională nu se afirmă pe teren în proporţia în care e dorit şi se impune ca o necesitate inexorabilă.

Ce este acest „alt ceva" ? Este ticăloşia politicianistă, este preocuparea, cu ruşinoase abdicări morale, de trecătoare interese electorale şi de meschine, dar permanente interese personale, este nesăţioasa lăcomie de îmbogăţire rapidă şi prin orice mijloace — mai ales prin mijloace, care numai oneste nu sunt.

Tot în „alt ceva" intră sentimentul — o urmă a unei stări de robie sufletească — de teamă, de şovăială în faţa atitudinii ce trebue adoptată pentru a realiza cu adevărat şi în toate domeniile comandamentele imperativului naţional.

Avem un popor admirabil şi — fapt care trage greu în cumpănă — avem un popor prolific. La oraşe şi la ţară, românii sunt faţă de toate celelalte minorităţi etnice, singurii la cari excedentul de naşteri este mai pronunţat. Ce folos însă, dacă pătura socială mai răsărită, dacă cei cari pretind că se află în slujba poporului, au atâtea păcate, atâtea slăbiciuni şi dau dovadă de atâtea abdicări de ordin moral !

Iată, într'un articol anterior am arătat că în oraşele din ţinuturile alipite sunt, între altele, două probleme importante : problema funcţionarilor minoritari recalcitranţi şi problema funcţionarilor publici români, inclusiv ofiţerii, căsătoriţi cu femei minoritare.

Prima problemă părea că a fost rezolvată. Cel puţin, aşa ar fi trebuit să fie, dacă ar fi fost să judecăm după destul de numeroasele deciziuni, dispoziţiuni şi instrucţiuni — toate pornite din cabinetele miniştrilor respectivi. Aceste deciziuni, dispoziţiuni şi instrucţiuni glăsuiau lămurit în sensul că trebuiau îndepărtaţi din slujbele ce ocupau, toţi funcţionarii minoritari, cari ar fi făcut dovadă de lipsă de lealitate faţă de statul român, precum şi cei cari, la examenul de limba română, ar fi dovedit că în decursul atâtor ani, de când trăesc sub administraţia română, n'au binevoit să-şi dea osteneala să înveţe limba oficială a statului.

Au fost oare îndepărtaţi toţi aceşti oameni, nevrednici de a ocupa o slujbă în statul, care — să nu se uite — este statul naţional român ?

Din scrisorile ce ni se trimit din diferitele oraşe ale provinciilor alipite, reiese că mulţi, foarte mulţi din funcţionarii aceştia continuă a mânca nestingheriţi pâinea statului român, precum continuă a nutri pentru acest stat sentimente, care numai din dragoste şi din devotament nu sunt făcute.

Dece n'au fost îndepărtaţi? Pentrucă uneori au intervenit meschine interese electorale, alte ori au intervenit interese personale şi mai meschine ale politicianilor mai măricei sau mai mărunţi.

In orice domeniu am întinde cercetările noastre, ajungem la constatări triste, constatări la care îşi găseşte deseori aplicarea cunoscutul proverb, că nu e nebun cine mănâncă şapte plăcinte, ci nebun este acela care le dă.

In chestiunile ce avem în vedere, noi românii suntem cei cari lăsăm ca plăcintele noastre sau, mai exact, ca pâinea noastră cea de toate zilele să fie mâncată de alţii şi ca drepturile noastre de popor stăpân să fie nesocotite şi călcate în picioare.

Să subliniem aceste adevăruri printr'un alt fapt concret. In oraşele din Ardeal, din Basarabia sau din Bucovina, trupele româneşti de teatru joacă în faţa unor săli aproape goale, pe când aceleaşi săli devin neîncăpătoare, când se produce trupe de minoritari. In publicul din sală vei vedea mulţi români, vei vedea chiar români, cari sunt plătiţi şi trimişi să propage crezul naţional şi să întărească sentimentul conştiinţei naţionale în provinciile alipite.

Concluzia, ce se desprinde din astfel de stări de lucruri aşa de dureroase, este că se impune o mare şi adâncă reformă morală, se impune un nou suflu şi o nouă mentalitate.

N. BATZARIA

Congresul de antropologie

Şedinţa pentru alegerea comitetului.

Homo austriacus

de M. MORA

11 Iulie 1936. Acord germano-austriac.

Raţiunea şi scopul? Reichul recunoaşte independenţa Austriei şi se obligă să nu s'amestece în chestiunile ei interne. Austria se angajează să promoveze tot ce leagă cele două state.

Vâlvă pe frontul politic internaţional. Făcut-a Berlinul un pas înapoi în drumul spre Anschluss? Sau este un pas înainte al Vienei în acea direcţiune ?

Amândouă ipotezele fac obiectul comentariilor celor interesaţi în intangibilitatea sau în revizuirea aşezământului continental construit prin tratatele de pace.

Care sunt urmările ?

Naziştii — comandanţii din Germania şi comandanţii din Austria — nu consideră acordul de cât ca ceva formal. Masele de austriaci patrioţi îl consideră ca ceva hotărât. Şi anume: Austria vrea să rămână independentă; ca ţine chiar să se ştie, că dacă au existat în cursul istoriei anumite transfuziuni reciproce, cine a împrumutat este Germania, nu Austria; departe de a se socoti satelit, ea se socoteşte astru.

Teză reluată adesea de presa austriacă şi documentată admirabil într'o sinteză publicată de „Revue des deux mondes" de la 15 Iunie trecut, datorită unei figuri culturale, Ernest Buschbeck.

„Geniul austriac — se întreabă autorul — să nu fie la urma urmelor de cât una din acele felurite forme regionale pe care le îmbracă spiritul germanic?

„In Austria, răspunde el, de câtva timp cei mai remarcabili oameni îşi bat capul ca *să definească, într'un chip valabil, geniul ţării lor.* Vezi problema aceasta străbătând, ca un fir roşu, marile discursuri publice ale cancelarului Schuschnigg, care, om tot atât de cugetare pe cât este de acţiune, a simţit nevoia totdauna să se înţeleagă bine bazele intelectuale ale liniei ce este chemat să urmeze în practică. Austriacii disting şi ei destul de bine — adeseori într'un chip pe jumătate constient — *ceeace este „carne din carnea lor" şi mai ales ceeace le este străin... Austriacul nu este „der Mann ohne Enigenschaften", omul fără însuşiri proprii,* — afirmă hotărât colaboratorul marei reviste franceze — ci este *„homo austriacus"*.

El merge mai departe în tăgăduirea unei afinităţi inseparabile cu *homo germanicus:*

„S'ar putea chiar distinge o *sentimentalitate specific austriacă,* ce se mişcă de preferinţă, dacă îndrăsnesc să mă exprim astfel, în gamele minore, şi care preferă *sentimentele dulci şi suave emoţiunilor aspre şi străpungătoare;* poate că mentalitatea slavă, a cărei influenţă am suferit-o timp de veacuri, este întrucâtva în aceasta. Ce avem însă dela disciplina latină, este grija de formă, care cârmueşte tot atât felul nostru de a trăi ca şi artele noastre, acea nevoe de echilibru şi de armonie, care domină toate manifestările geniului poporului nostru şi care, devenită un fel de instinct, *îi interzice să se arunce cu trup şi suflet în emoţiunile sălbatice şi în soluţiunile ultra radicale".*

Concluzia: „Această unitate, întemeiată nu pe omogenitate, *ci pe echilibru,* ni se pare însăşi esenţa spiritului austriac".

Că acesta este spiritul opiniei publice, înţeleasă nu numai în sensul majorităţii calitative, ci şi în al celei cantitative, o dovedesc fapte proeminente din viaţa publică.

Astfel, naziştii de amândouă categoriile deslănţuesc o campanie, acută la inceput, cronică după eşec, pentru introducerea unora dintre ei în guvernul austriac. Ce tranziţie mai isbitoare şi ce pregătire mai prielnică pentru ajungerea la Anschluss? Dar instinctul independenţii poporului reacţionează astfel, *în cât Reichul este nevoit să dezavueze — cel puţin formal — uneltirile desfăşurate pe de-asupra unui hotar care, după cum se vede, nu desparte numai două ţări, ci două lumi.*

Urmează variaţii pe aceiaşi temă. Ministrul de externe din Berlin pretinde că n'ar cunoaşte îndeajuns frumuseţile Vienei şi tot ce formează din Austria unul din magneţii turismului internaţional. O excursiune ar fi un excelent prilej de agitaţii. Ea însă nu poate depăşi caracterul unei vizite în capitală. De ce? Pentrucă manifestaţiile făcute de naziştii d-lui Neurath în proporţii chiar compromiţătoare pentru lealitatea sa, presupusă până la proba contrarie, se isbesc de reacţiunea maselor patriotice. Şi totuş numai cumintenia acestora împiedică

(Continuare în pag. 2-a)

Arestarea secretarului general al Internaţionalei socialiste

Rotterdam, 1 Septembrie (Rador). — **Autoritătile olandeze au arestat pe d. Friederich Adler, secretarul general al Internaţionalei socialiste.**

D. Adler a fost arestat deoarece a intrat în Olanda cu un pasaport fals.

—xxxxxx—

FILME

Pitorescul stilului oficial.

O îndeplinire de procedură judecătorească :

Tribunalul Caransebeş
(stampila)
Pauper
22 Iulie 1937.
20. X. 1937. Cit. b.
Numele, pronumele şi adresa :
Ioan Unbecant
Invăţător, Ruschiţa.
Actul a fost înmânat prin notariatul
Roşca-Montana
Intrat, 9. III. 1937.
No. 772. Achize.

Pe verso :

Să află la Scală te Ofeszir in te reszerf in Bluiest — să afle Ion Unbecant.

Agent înmânătur
Ion Sirion
Ruschita la 17. VI. 937.

In traducere românească, menţiunea de mai sus constată că persoana citată se află la şcoala de ofiţeri de rezervă din Ploeşti.

După aproape 20 ani, **înmânătorul** plătit cu bani româneşti nu poate să scrie româneşte : şcoală, ofiţer, rezervă, Ploeşti.

Don José

Impresionanta nenorocire din Craiova

Zidul unei clădiri prăb uşindu-se, prinde sub el şapte lucrători

Craiova, 1 Septembrie

Azi d. a., s'a întâmplat o impresionantă nenorocire în str. Ghica Vodă 23, de pe urma căreia s'au înregistrat patru răniţi şi doi morţi.

La acea adresă se lucrează de câtă-va vreme la construirea fabricii de paste făinoase, bomboane şi rahat Petre Marotneanu, care fusese distrusă de foc înainte de Paşti.

Din cauza ploilor din ultimele zile şi a ploii torenţiale de azi, zidurile cvlădirii s'au slăbit şi o parte din construcţie s'a prăbuşit, acoperind sub dărâmături 7 lucrători, printre cari şi două femei.

Anunţându-se autorităţile, au sosit la locul nenorocirii d-nii procuror P. Bănescu şi Gh. Tescoveanu, directorul chesturii.

Deasemeni au sosit pompierii, cari au început operaţiile de salvare.

De sub dărâmături au fost scoşi, răniţi, doi bărbaţi şi două femei, cari au fost trimişi cu Salvarea la spital.

Lucrătorul sobar Marin Constantinescu, zis Averescu, din str. Călugăreni, a fost scos mort.

Cadavrul lui a fost trimis la morgă.

Răniţii sunt următorii : Bădică Pantelie, dulgher ; Nicu Câţu, salahor şi femeile Florica Pârâianu şi Elena Băileşteanu.

Sub dărâmături se mai află un cadavru — după spusele lucrătorilor.

In momentul când telefonez, continuă operaţiile de curăţirea terenului.

S'a ordonat o anchetă.

NOUI AMĂNUNTE

Craiova, 1 Sept.

In legătura cu nenorocirea întâmplată la fabrica Marotineanu din str. Ghica Vodă 23, fapt despre care am comunicat la timp, revenim cu amănunte:

In afară de lucrătorul sobar Marin Constantinescu, zis Averescu, nu mai este nici un mort.

Salahorul care se bănuia a mai fi sub dărâmături, fugise înspăimântat în timpul cât se prăbuşeau zidurile şi a revenit în timpul operaţilor.

Aşa că nenorocirea se soldează cu un mort şi 4 răniţi.

Dintre răniţi se află în stare mai gravă Pantelie Bădică, restul sunt în afară de orice pericol.

CUM S'A INTAMPLAT NENOROCIREA

In urma incendiului care la începutul primăverii a mistuit fabrica de paste făinoase, bomboane şi rahat a d-lui Petre Marotineanu, de câtăva vreme, proprietarul începuse reclădirea ei. Lucrările se făceau în regie proprie şi erau pe sfârşit.

Zilele acestea se coboraseră schelele şi urma să se înceapă acoperişul.

Clădirea avea parter, etaj şi podul în care urma să se instaleze uscătoria.

Ploile cari au căzut săptămânile acestea, au întreţinut zidăria crudă şi apa şi-a făcut loc pe lângă un perete din fundul clădirii, partea dinspre Est, slăbind temeliile, iar apa adunată din ploaia torenţială care a căzut azi la amiază, a grăbit dezastrul.

Prăbuşirea a început cu peretele din spre răsărit, şi a fost observată la timp, toţi lucrătorii căutând să scape cu fuga.

Aceia cari au fost surprinşi de dărâmături se duseseră să-şi ia sculele din pivniţă, ca să nu fie îngropate. Ei s'au ales răniţi.

Sobarul Marin Constantinescu tocmai lucra la cuptor, când începuseră zidurile să cadă.

Una din femeile salahoare l-a chemat afară, că se prăbuşeşte fabrica.

Dar bietul sobar a răspuns:

— Lasă-mă în pace. Vrei să mă păcăleşti, că azi e zi întâi!"

Şi a continuat lucrul.

Echipele de salvatori l-au găsit pe bietul sobar, de pe urma căruia rămâne şi o copilă de 2 ani, cu capul zdrobit de planşeul de beton ce căzuse peste el, având într'o mână mistria cu care-şi câştiga pâinea.

Nenorocirea a produs adâncă impresie în cartier, unde încă nu s'a uitat pârjolul ce a prefăcut în cenuşă fabrica, acum câte-va luni.

După primele cercetări d. Petre Marotineanu a fost reţinut la dispoziţia autorităţilor anchetatoare.

—oxoOoxo—

Gravă molimă de paralizie infantilă in Canada

Quebec, 1 Sept. (Rador).

In regiunea Toronto (Canada), a isbucnit o gravă epidemie de paralizie infantilă.

S'au constatat până acum 727 de cazuri, dintre cari 266 în oraşul Toronto.

EDUCAŢIA CAPITALISTĂ A ŢĂRANULUI

de A. CORTEANU

Ţărănimea noastră întrebuinţează avantajele pe cari i le crează progresele tehnice ale ţării ca şi reformele sociale agrare, nu pentru a-şi îmbunătăţi traiul de toate zilele, ci pentru a hrăni sporul de populaţie. Standardul de viaţă, cum se zice în limbajul ştiinţific, rămâne acelaş, în medie generală vorbind, fiindcă ceea ce câştigă ţăranul în plus, prin progresul căilor de comunicaţie pe uscat şi pe apă, prin măsurile pe care le ia statul pentru îmbunătăţirea rasei vitelor şi pentru procurare de sămânţă selecţionată eftină, prin reduceri sau scutiri de impozite şi de urmăriri pentru datorii private, etc., este întrebuinţat de ţăran la căpătuirea copiilor. Populaţia ţării creşte cu 270.000 de suflete pe an. Toată această creştere o dă populaţia rurală şi mai cu seamă populaţia din regiunile cele mai sărace. Socotind numai la cinci lei costul întreţinerii zilnice a unui ţăran, ajungem la rezultatul că populaţia rurală din regiunile cele mai sărace, e încărcată în fiecare an cu o sarcină de jumătate de miliard de lei, numai pentru întreţinerea sporului de naşteri. Aceşti bani ţărănimea îi scoate din ceea ce face statul şi comunitatea naţională pentru ei, direct sau indirect. Ţăranul nu caută suplimentul de venit de

(Continuare in pag. 2-a)

LIBERATORII...

Populaţia Santanderului salută trupele naţionaliste, liberatoare.

Naţionalişt ii spanioli stăpânesc 35 capitale din 50

Citim în „Le Temps":

Radio-naţional din Spania anunţă că din cele 50 de capitale ale provinciilor spaniole, 35 sunt stăpânite de naţionalişti şi 15 de guvernamentalii republicani.

Aceştia din urmă ocupă dealtfel numai 11 provincii, de oarece mare parte din provincii Cuenca, Guadalajara, Madrid şi Jaen, sunt în mâna naţionaliştilor. Suprafaţa Spaniei este de 4.700.000 km. p. din care 64 la sută cu 15 milioane locuitori se găsesc în Spania naţionalistă, iar 36 la sută cu 7 milioane locuitori sub stăpânirea comuniştilor.

D. Albert Lebrun (x), preşedintele Republicei franceze, a vizitat standul meseriaşilor români dela expoziţia din Paris, unde a fost primit de d-nii : D. R. Ioaniţescu şi Gr. Trancu-Iaşi, foşti miniştri, şi de d. Iorgu Th. Răşcanu, care a dat toate explicaţiunile necesare la lucrările executate de meseriaşii români.

D. preşedinte Lebrun a admirat şi a lăudat atât lucrările expuse cât şi organizarea expoziţiei.